

Foreløbig redegørelse vedrørende undersøgelse i 2010 af overpløjet tomt efter tidligneolitisk langhøj med samtidigt bopladsmateriale samt spor efter gravhøj fra bronzealderen ved ejendommen: Frydenlund i Hårby sogn, Baag herred på Sydvestfyn (sb.nr. 080209-70 af Hårby sogn, FHM 5025, OBM 6973, KUAS 2009-7.24.01/FHM-0001)

Fra 12. april 2010 og indtil 27. oktober fortsatte den arkæologiske undersøgelse på Frydenlund, hvor der i 2009 var lokaliseret en tidligneolitisk langhøj med et samtidigt bopladsmateriale, der i bronzealderen var blevet dækket af en rundhøj. Til undersøgelsen var der af Kulturarvsstyrelsen bevilget et beløb på kr. 313.208,00.

I 2010 blev der gravet på samme måde som året før, dvs. at der med graveske blev afgravet cirka 5 cm tykke lag; i 2010 i lagene 6 til 11 over en cirka 900 m² stor flade, dvs. lidt over 20 m³ afgravet jord. I udgravningen deltog dagligt Arne Aakær Rasmussen, Gert Larsen og Leif Dybmose. En gang om ugen deltog desuden Camilla Bjarnø og undertegnede, der havde til opgave at foretage registreringer af det, som i den mellemliggende tid var fremgravet. Udgravningsfladen blev for hver 5 cm tegnet i 1:20, hvorpå alle fundne oldsager også blev tegnet og efterfølgende registreret til videre behandling i udgravningens database. De udgravede planer blev fortløbende digitaliseret i MapInfo af Kirsten Østergaard Rasmussen. Desuden blev udgravningsplanerne 6, 7, 9 og 10 delvist ortofotograferet.

Højens centrale del blev i udgravningsplan 7 gravet ned til råjord. Heri sås stolpespor efter en rektangulær bygning. Stolpesporene står meget svagt og kan kun erkendes ved omhyggelige afrensninger og observationer over længere tid. Ingen af stolpesporene blev snittet i 2010, men gemt til 2011, idet man kan håbe, at der i løbet af vinteren, når fladen er "iltet", vil fremkomme yderligere stolpespor.

De registrerede stolpespor synes at have indrammet den flade stenlægning, som har dækket langhøjen (se fig. 1). Desuden er der registreret en tværvæg i den vestlige del og mulige spor efter endnu et par tværvægge. Lignende tværvægge kendes bl.a. fra det samtidige Barkær-anlæg. Øst for stolpekonstruktionen er lokaliseret en smal, krogformet fundamentgrøft (se fig. 2), hvis funktion ikke kendes. Stolpekonstruktionen kan minde om et langhus, men for nuværende er det dog ikke sikkert. Midt i "huset" ligger en større mørk plet op til hvilken, der sidste år blev fremgravet en hel, tyndnakket flintøkse. Flotering af den mørke jord har givet en del trækul og forkullede korn af byg og hvede, nogle af de ældste kornfund vi har.

Knap 5 meter syd for langhøjen, men helt parallelt med denne, er der lokaliseret sporene efter en palisadegrøft. Foreløbig kan den følges over 21,6 m. Den er ca. 0,4 m bred. Der ses spor efter en række af tætstillede stolper, der hver har været cirka 25 cm i tværmål. Nogle af stolperne har været støttet af håndstore sten (fig. 3). I grøften er der også fundet en serie lerkarskår, hvoraf nogle stod lodret i grøften. I området for palisaden, før den blev erkendt, er der registreret en klump af skår, der ved sammensætning viser sig at være fra en dysseflaske (fig. 4). Palisadegrøften med dens form og fyld minder om palisadegrøften på Sarup I og på Sarup Gamle skole XII.

På begge sider af langhøjen er der fremgravet en række af aflange gruber, en slags systemgrøfter, der i form kan minde om sarupanlæggenes systemgrave, dog blot mindre. Fundmaterialet herfra svarer til det, der ellers er fundet på pladsen.

Et par meter syd for palisadegrøften er der lokaliseret et par store stenlægninger, lagt i forlængelse af hinanden (se fig. 5). Foreløbig er der afdækket nogle lag sten herfra, men endnu er der ikke daterende oldsager i konstruktionerne. I højens sydvestlige del lå der cirka 3,5 meter indenfor randstenskæden to store lerkar, der lå på siden rand mod rand – se fig. 6. De to lerkar blev i et præparat bragt til museet og venter her på udgravning og sammensætning.

Indtil 30.11.2010 er der blevet registreret 9.869 fund, men der venter stadig et par tusinde fund at blive registreret i udgravningens database. Til udgravningen er der på nettet en blog (www.frydenlundsarup.wordpress.com), hvor man kan følge projektet. Indtil 30.11.2010 har bloggen haft 6.278 besøgende.

Udgravningen har været mere omfattende og fundrig end forventet, ligesom den giver vigtige og nye oplysninger om en del af neolitikum, som man ikke har informationer om i området omkring Sarup og fra den sydvestlige del af Danmark. Udgravningen er ikke afsluttet.

Moesgård den 1.12.2010

Niels H. Andersen

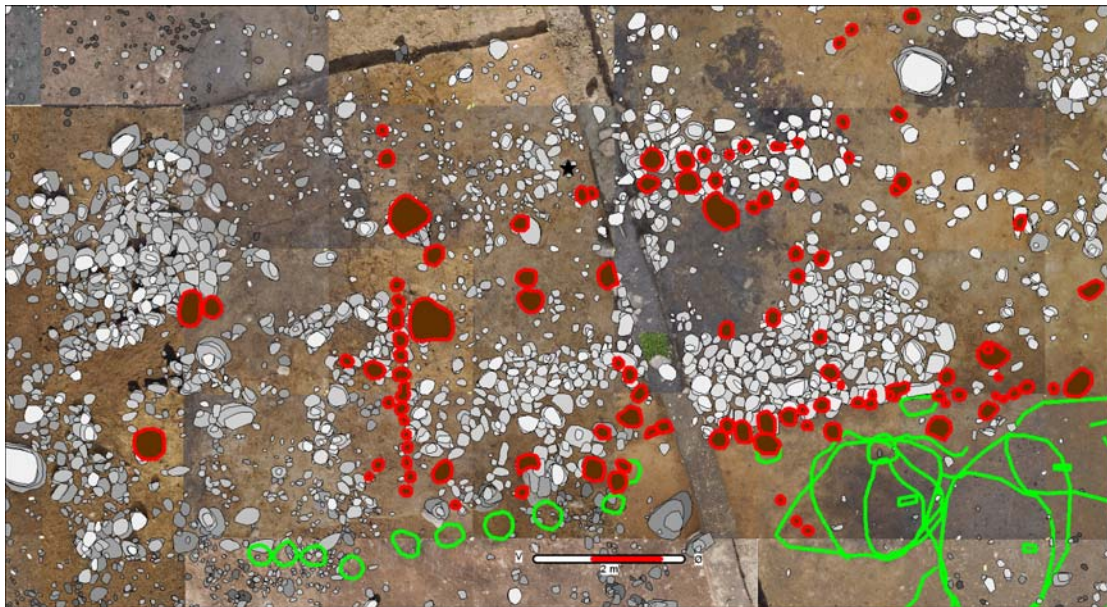


Fig. 1: Ortofoto af højens centrale del med angivelse af de i 2010 fundne stolpespor, vist med rødt indrammede brune pletter, der her er vist ovenpå den ellers dækkende stenlægning. Der ses et muligt sammenfald mellem stenlægning og stolpespor.

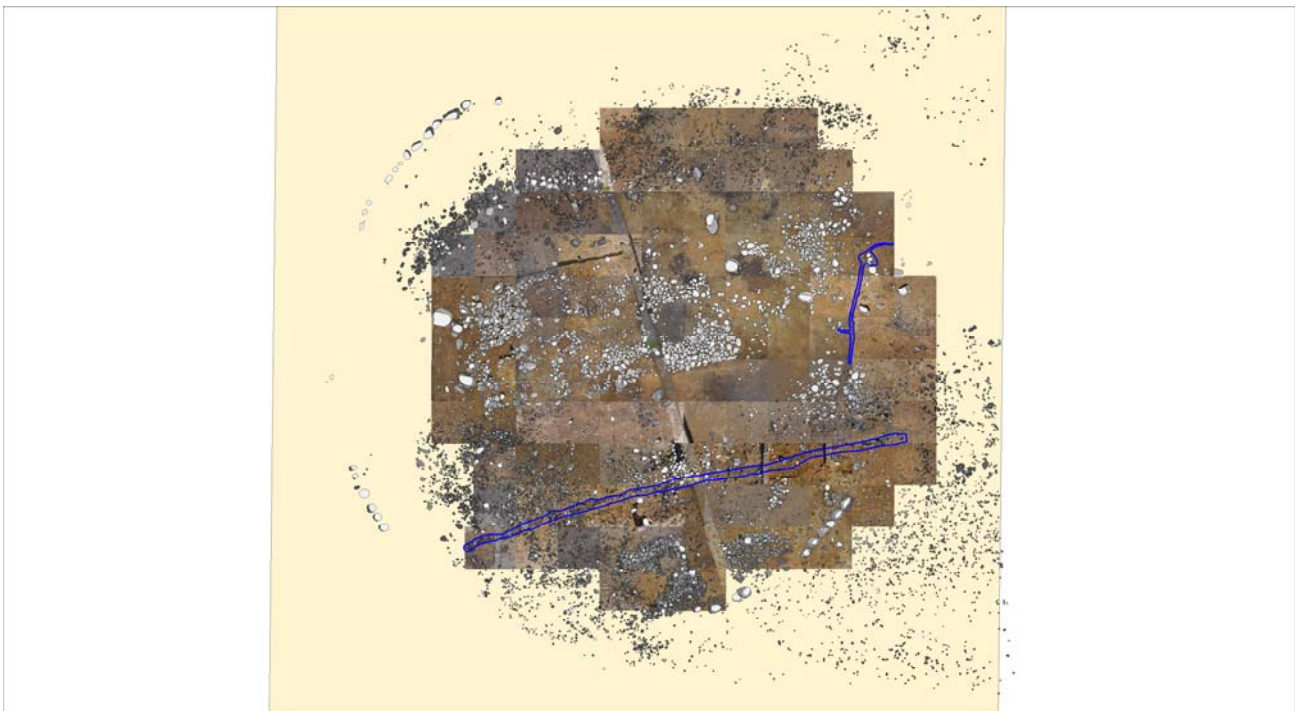


Fig. 2: Ortofoto af udgravningen med markering af grøfter, dels en krogformet grøft i øst og dels en næsten 22 lang palisadegrøft 5 meter syd for langhøjene.

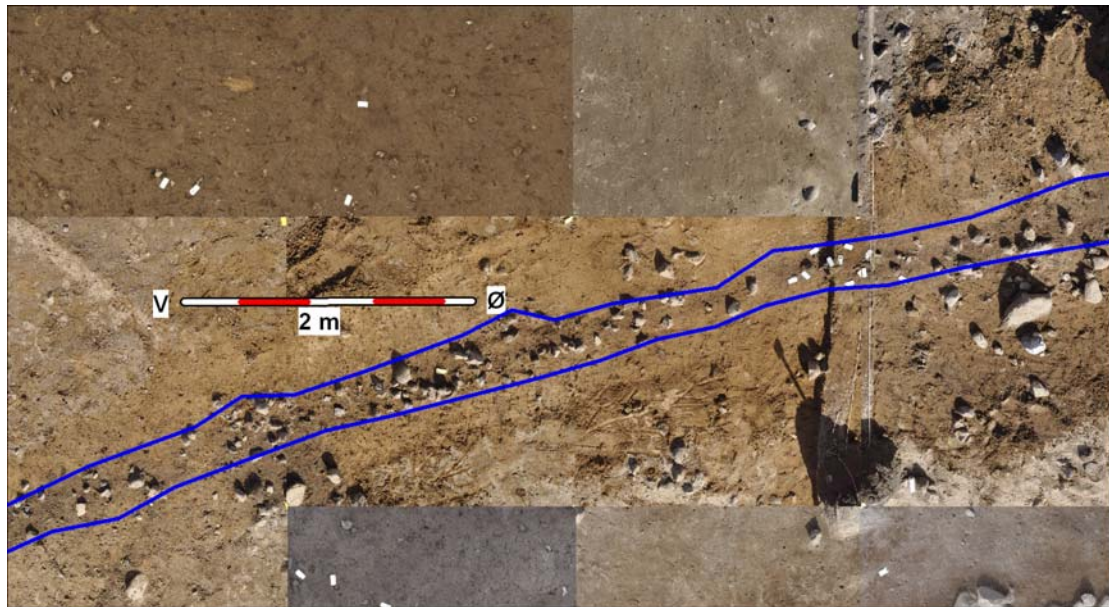


Fig. 3: Ortofoto af palisadegrøftens vestlige del. Man ser her, at grøften er tæt besat med småsten, og de hvide mærkesedler viser lokaliserings af tragtbægerkeramik.



Fig. 4: Skår til dysseflaske fundet i palisadegrøften.

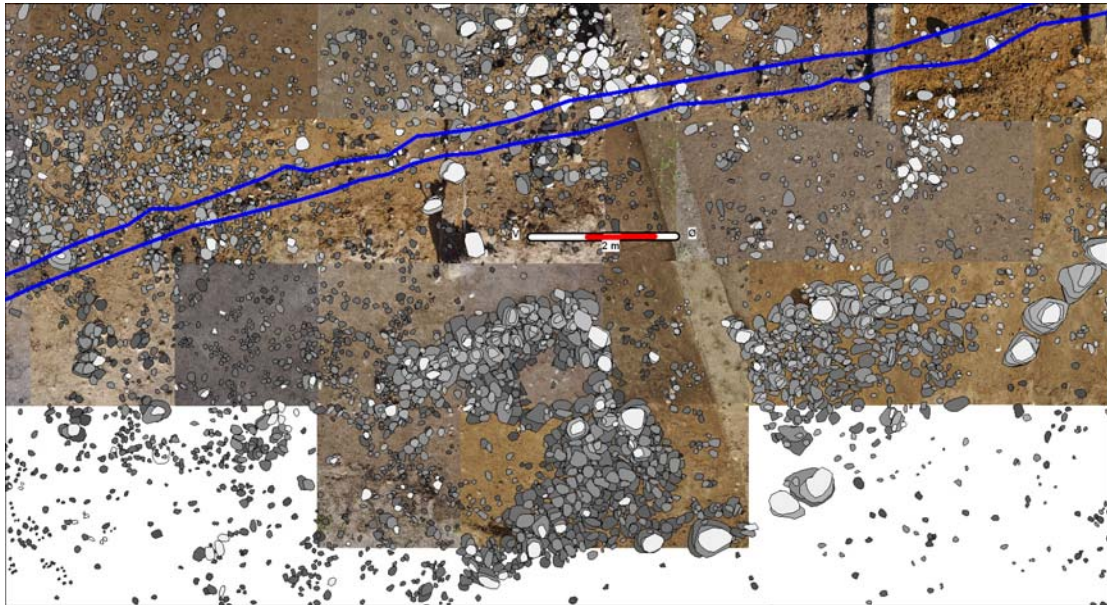


Fig. 5: Ortofoto af et par store stenlægninger fremkommet i udgravningens sydside tæt op ad randstenskæden til bronzealderhøjen. To meter nord for stenlægningerne har vi sporene fra palisadegrøften. Stenlægningerne er endnu ikke blevet udgravet.



Fig. 6: Foto af to store lerkar lagt rand mod rand. Lerkarrene formodes at skulle dateres til den yngre bronzealder.